

πέλλα καὶ χτενίζουσαν, πού δὲν εἶταν ἡ ὀμορφιά της στὸν κόσμον. Τὰ μαλλιά της σκέπαζαν τὸ κορμί της καὶ λάμπανε σὰν τὸν ἥλιον· αὐτὴ εἶταν Ἀνεργίδα, μὰ αὐτὸς δὲν ᾤξερε. Πηγαίνει παρακάτου κομάτι νὰ τὴ δῆ καλλίτερα, αὐτὴ τραβίχτηκε πίσω. Προχωρεῖ ἐκεῖνος ἀκόμα κομάτι, πάλι αὐτὴ ξοπίσω πηγαίνει. Ἔτσι ἔτσι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, πῆγε, πῆγε, τὴν κυνηγοῦσε ἴσα με τὸ παλάτι τοῦ βασιλέ πού τὸν εἶχε στερεμένο νὰ προσκαλέσει τὸν Ντερβίση. Σὰν τὸν εἶδε ὁ βασιλεὺς τρώμαξε. Τί εἶν' αὐτὰ; τὸν ρωτᾷ. Τί νάναι, τοῦ λέγει. Δὲ βλέπεις αὐτὴ τὴν κοπέλλα πού πολεμῶ νὰ φτάξω καὶ δὲν μπορῶ; Ἰσια με νὰ τὰ ποῦν αὐτὰ, ἡ κοπέλλα γίνεται γαδάρα καὶ τρέχει μέσα στοὺς δρόμους. Αὐτὴ τὴ γαδάρα τὴν εἶχε μαγίψει ὁ Ντερβίσης κ' ἔγινε κοπέλλα καὶ ὁ μπαξές ἐκεῖνος πού ἔβλεπε εἶτανε χάλασμα καὶ τὸ μαγέψε κ' ἔγινε μπαξές. Κι ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ δεῖξῃ στὸν πασᾶ τὴν τέχνη του.

Ἀναγκάστηκε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς κ' ἔστειλε ἄλλον πασᾶ καὶ πῆρε τὸν Ντερβίση καὶ τὸ στράτευμα μαζί κ' ἔρταν. Ὁ βασιλεὺς πλιὰ τοῦκαμε μιὰ πολιτικὴ μεγάλη. Τέσσερεις ἀνομάτους ὅμως τοὺς εἶχε κρυμμένους σ' ἓνα μέρος, καὶ τὴν ὥρα πού θέλανε νὰ σηκωθοῦν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοὺς εἶπε νὰ παρουσιαστοῦνε νὰ σκοτώσουν τὸν Ντερβίση. Ἀφοῦ δὲ βγάλανε γλυκὸ κ' ἔψησαν καφέ τοῦ Ντερβίση, ἔβαλαν καὶ τὸ τραπέζι μὲ τὰ φαγιά καὶ κάθισαν ὁ Βασιλεὺς, ὁ Πασᾶς, ὁ Βεζῖρης, καὶ ὁ Ντερβίσης· σὰν ἔφαγαν καὶ θέλανε νὰ βάλουν πλιὰ τὸ χάλβα, λέγει ὁ βασιλεὺς· Τώρα θέλω, Ντερβίση μου, ὅσο νᾶρτε ὁ χάλβας, νὰ μᾶς κάνῃς τίποτα νὰ γλεντίσουμε, γιατί ἔμαθα πῶς ξέρεις πολλὰ πράματα. Καὶ τί ἀξίότη ἔχω, λέγει, ἐγὼ μπροστὰ σ' ἔσας, βασιλιᾶ μου; Ὅχι, λέγει, θὰ μᾶς κάνῃς κάτι. Ἄς εἶναι, λέγει. Γυρίζει στὰ πλάγια τοῦ ὁ Ντερβίσης, φουᾶ τρεῖς φορές, γίνεται ἀπάνω ἀπ' τὸ τραπέζι μιὰ κρεβάτα μὲ τὰ σταφύλια. Κόψετε, λέγει, τώρα μὲ τὸ χέρι σας ἀπάνω σταφύλι. Κόβουν αὐτοὶ, τρᾶνε, μένουν ξεροὶ καὶ σαστισμένοι μὲ τὴν τέχνη του. Κι ἄλλο, λέγει, θὰ μᾶς κάμῃς. Νὰ σὰς κάμω, λέγει. Φουᾶ πάλι τρεῖς φορές γίνεται μιὰ κολοκυθιά καὶ κρεμάζονται τέσσερα κολοκυθία. Πάρε, λέγει, τώρα, βασιλιᾶ μου, τὸ σπαθί σου καὶ κόψε τα ἐσὺ μὲ τὸ χέρι σου. Παίρνει ὁ βασιλεὺς τὸ σπαθί, κόπτει καὶ τὰ τέσσερα τὰ κολοκυθία. Τότες ὁ Ντερβίσης τοῦ λέγει· Πῆγαινε, βασιλιᾶ μου, τώρα στὸν κρυφῶνα πῶχεις τέσσερεις κρυμμένους νὰ μὲ σκοτώσουνε, νὰ δοῦμε τί γίνονται.

Τρώμαξε ὁ βασιλεὺς. Ποῖς τὰ εἶπε αὐτὰ; φέματα εἶναι, ἓνα σουρὸ λόγια. Καλὸ, λέγει, σὲ πιστεύω, μὰ κάνε μου τὴ χάρη κι ἄμε νὰ δῆς. Σηκώνεται ὁ βασιλεὺς, πηγαίνει νὰ δῆ, τί νὰ δῆ! Κ' οἱ τέσσερεις σφαγμένοι καὶ ξεπλανταρωμένοι καταγῆς. Πηγαίνει στὸν Ντερβίση, Μπρέ, τί ν' αὐτὰ, δὲ ξέρω τί; Τί, βασιλιᾶ μου; ρωτᾷ ὁ Ντερβίσης. Νά, σκοτωμένοι εἶναι μέσα ὅλοι. Ἐσὺ τᾶκαμες αὐτὰ. Νὰ μὲ συχωρᾶς, βασιλιᾶ μου, ἐσὺ πῆρες τὸ σπαθί καὶ τοὺς ἐσφαξες. Ἐγὼ δὲν ἔπιασα τίποτα. Τότες ὁ βασιλεὺς μούδιασε καὶ κατάλαβε πῶς αὐτὸς ξεπερνᾷ τὸν δικό του τὸν Ντερβίση στὴν τέχνη καὶ στὴς μαγειεῖς, καὶ ζητᾷ νὰ τὸν κρατήσῃ μαζί του. Αὐτὸς ὅμως δὲ δέχτηκε, παρὰ τοῦ εἶπε· Ὅχι. Ἐγὼ ἔχω τὸ βασιλιᾶ μου, ἀλλὰ τᾶκαμα αὐτὰ ὅλα γιὰ νὰ μπορέσω νᾶρτω νὰ δῶ τὴν ἀξίότη καὶ τὴν παληκαριά τοῦ δικοῦ σου τοῦ Ντερβίση. Μόνο τώρα σὲ παρακαλῶ νὰ δώσεις τὴν κόρη σου στὸ παιδί μου, γιατί σὰ δὲν τὴν πάρῃ θὰν ἀποθάνει. Δέχτηκε ὁ βασιλεὺς, κ' ἔγινε γάμος καὶ χαρὰ, ἦμουν κ' ἐγὼ ἐκεῖ πέρα, μού δώσανε μιὰ κοκκάλα, τὴν ἔγλειψα, τὴν ἔγλειψα, ἔπειτα τὴ δίνω μιὰ ἀπάς στοῦ μπαμπαρῖνη τὸ γόφο, κι ἀπὸ τότε κουτσαίνει καὶ πηγαίνει.

ΕΠΥΛΛΙΑ

1.

Ἐννοιαστὴ λούζεται ἡ κυρὰ
Στὰ κύματα πού ἀφρίζουνε,
Μὰ ἔπὸ τὸ βράχο τοῦ βοσκοῦ
Τὰ μάτια τὴ φαγκρίζουνε.
Κι ὅταν γυμνῇ στὴν ἀμμουδιά
Μέσ' ἀπ' τὸ κύμα βγαίνει
Δίχως ἀνάσα κι ὁ βοσκὸς
Μ' ἀνοιχτὸ στόμα μένει,
Κι ἀχόρταγα τὰ μάτια του
Ποῦ τὴν κυρὰ ἀγναντέβανε
Κι ἐλάνοιχτα κι ἀσάλεφτα
Νὰ σβύσουνε κοντέβανε

2.

Στὴν ἀμμουδιά τὰ ρούχα της
Ἀποξηρᾷ, μὰ ὠϊμένα
Μακριὰ νὰ ἀπὸ τὸν τόπο τους
Κι ἀλάργα πηγαίμενα.
Βάνει στὸ νοῦ της χίλια δυὸ
Καὶ ἄχ, νᾶντανε νὰ ξέρῃ
Ποῖς τὸ κομμένο του ἄπλωσε
Στὰ ρούχα της τὸ χέρι,

Κι ἄλλου ποῖς κρυφοκοίταζε
Τὰ δόγυμνά της κάλλη,
Μὲ τὰ μικρὰ της δάχτυλα
Τὰ μάτια νὰ τοῦ βγάλῃ.

3.

Χτυπώντας τὴ τσαρούχια της,
Τὸν ἄμμο σὰν τινάζῃ,
Δὲν ἀγροικίει τὸν πιστικὸ
Ποῦ βραιοαναττανάζει.
Σὰ ντύνουνταν νοιώθει φωτιά
Νὰ καίῃ τὸ μάγουλό της,
Τὸ καρδιοχτύπι της γοργὸ
Καὶ τὸν ἀναασμὸ της.
Ὡ, κι ἂν τὴν εἶδανε γδυτὴ
Τοῦ πιστικοῦ τὰ μάτια,
Κάλλιο της νὰ πνιγῇ βαθιὰ
Στὴς θάλασσας τὰ πλάτια.

4.

Ὅλη ντροπὴ κι ὅλη θυμὸς
Παίρνει τὸν ἄμμο ἄμμο
Παραμιλώντας σὰν τρελλὴ
Καὶ μὲ τὰ μάτια χάμω.
Ρῆχνει κατᾶρες τοῦ γιαιλοῦ
Τοῦ γλυκοπαχυνιδιάρη,
Κατᾶρες πὶδ χειρότερες
Στὴν κάψα τάλωνάρη,
Καὶ τρέχει μὲ τὰ ξέπλεγα
Μαλλιά σὰν τὸ χρυσάφι
Στὴν πράσινη τὴ λαγκαδιὰ
Σὰν τρομασμένο λάφι.

5.

Ἡ Μῶρα φᾶς τὴν ἐπιασὴ
Καταραμένη ἢ στάνη
Καὶ τὸ βουνὸ κι ὁ θεριστὴς
Ποῦ τίτι κάψα κάνει.
Ἐσθηθῶτη μὲ τὸ φιλι
Νωπὸ στὸ μάγουλό της
Ἐσπνίει, μὰ τὸν ἄντρα της
Δὲν εἶδε στὸ πλεθρό της.
Καὶ τρέμει γιὰ τοῦ τὸ εἶπῃ
Καὶ σκιάζεται ὠϊμένα,
Μήπως κι ὁ ξένος πιστικὸς
Τὴν ἔχει φιλημένα.

ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

Ὁδὸς Ἀκαδημίας ἀριθ. 82.

σει· θαρρεῖ πῶς ἔχει βγάλει φτερά στὰ πόδια του καὶ ὅσο κοντιζοῦναι τόσο κ' ἓνας κρύφιος πόθος τόνε σπρώχνει πιὸ μπροστὰ.

Τὰ μάθρα δέντρα περνοῦνε στὸ πλάγι τοῦ βουδαὶ καὶ ψηλωμένα καὶ οἱ κραινίες μὲ τᾶκνόνιστα κλαδιά γρατσουνοῦνε κάθε λίγο τὸ ξεραμένο καὶ σκληρὸ τομάρι πού φορεῖ. Καποτε γλιστράει πάνου στὰ στουρνολίθαρα καὶ ἀφτὰ ἀκούγονται νὰ σέρνουνε βαζοκοπώντας καὶ ἄλλα τροχάλια τὸν κατήφορο κατὰ τὸ λάκκο πού κυλᾶνε.

«Διαβολεμένη νύχτα πού δὲ θέλει νὰ ξημερώσει!.. Δὲ νογῶ τί κρίματα ἔχω καὶ τυραγνίμαι τόσο... Ἡ Φῶτα μου ἀντιπροχτὲς ἀκόμα λειτουργῆσε πάνου στὸ ρημοκλήσι τοῦ Ἁγίου Διὰ πού τότε τάξει γιὰ μένα καὶ μεθᾶβριο πάλι θὰ πάει στὸ βράχο νᾶνάψει κερὰ στὸ κόνισμα... Ἡ κατᾶρα τοῦ παπποῦ μου πού τᾶβαλε μὲ τὸ διάβολο μὲ βασανίζει πάντα καὶ προκοπὴ δὲν ἔχω... Μέσα στὸν ἐλαιῶνα μου οἱ πλιότερες ἀντρέλες μου ψύριασαν καὶ τὰ νὰ φυντάνια τᾶχει στρωμένα χᾶμου τὸ στερνὸ χαλάζι πού εἶναι νὰ τὸν παίρνει ὁ πόνος κανένα... Τί τὸ θέλαμε καὶ τᾶλλο τὸ βιό;... Σὰ νὰ μὴ μᾶς πόρεθε ὁ πατρικὸς νερόμυλος... Πολυτεχνίτης κ' ἐρημοσπίτης!..», πασπάτεβε τὰ χεῖλια του σ' ὅλο τὸ δρόμο καὶ

βλαστημοῦσε.

Καὶ τὸ παρκυθὶ πάφηλογοῦντανε γιὰ τὴ γενιά του ἄστραψε ξανά στὸ θολωμένο νοῦ του :

— «Οἱ μυλωνάδες πρώτα κι ἀρχίς εἶτανε φτωχοὶ καὶ κακομοιριασμένοι ἀθῶποι· σταμπούλια ἔλεθαν καὶ σπειριά κρατοῦσανε γιὰ νὰ γιομίσουν τὴν παραδρμένη κοιλιὰ· νύχτα μέρα δούλεβν πάνου στὴ μυλόπετρα σκυμένοι· κ' ἔχυναν τὸ γένημα λιγιστὸ καὶ μὲ τὴ χούφτα, γιατί ἀπὸ βαρδάρια δὲν ἔξεραν. Ὁ Θεὸς τὸν εἶχεν ἀστοχῆσει τέτιον κόσμον τῆς ἐρμικῆς καὶ δουλεφτάρη· μὰ ὁ τρισκατάρτος — μακριὰ τοῦ λόγου σου καὶ τῆς ἀφεντιᾶς μου — μιὰ καὶ δυὸ μουρλαίνεται καὶ πάει σὰν ἓνας ξένος γυρολόγος πού παραστράτησε στάγριτοπία νὰ τὸν ἐλεημονῆσει. Χτύπησε στὴν πόρτα τοῦ παπποῦ μου καὶ ἀφτὸς ἔγλειψε τὸν τόπο χᾶμου μὲ τὴ γλώσσα γιὰ νὰ τὸν καθαρῖσει ἀπ' τὰλέβρι· καὶ νὰ βάλει τὸ μουσαφίρη νὰ καθῆσει. «— Ἀπὸ πού μὲ τὸ καλὸ καὶ γιὰ πού, πατριώτη;» — «Ἀνεμομάζεμα εἶμαι καὶ ἀνεμοσκόρπισμα θὰ γένω». Τὸν ἰδασκάλεψε κατόπι νὰ φιακίσει τὴ βαρδαρομάννα καὶ τᾶμπάρι· κ' ἔγινε τὴ χαραγὴ ἄφαντος σὰν καπνός. Τὸν εἶδες ἐσὺ; — τὸν εἶδα κ' ἐγὼ. Ὁ μυλωνᾶς δὲν εἶχε ἀνάγκη τώρα νὰ καθεται καὶ νὰ συγκαλεται πάνου στὴ μυλόπετρα. Βρακοῦσε κό-

τες κακαριόνταν στὴν ἀβλὴ καὶ ὄπωρες λιμπιστικὲς κρέμουνταν γύρω στὰ δοντρικ. Κυπαρισσάκια φύτεφε ὁ μακαρίτης στὴν ἀρχὰ καὶ μαθρολογοῦσανε περήφανα καὶ πομπεμένα. Μὰ λίγα χρόνια κύλησαν καὶ ἀντᾶρεθε τὸ βουνὸ· στὸν ὕπνο του τότες φαίνονταν ὁ σατανᾶς μὲ τὰ κέρτα καὶ χόρθε καὶ ἀναρίχνονταν γιὰ τὸ καλὸ πού τοῦκαμε. Μουρλαίνεται καὶ ὁ μυλωνᾶς πού ρίλεψε τὸ διάβολο στὴν καλύθα του καὶ ἀρνήστηκε τὸν ἄγιο σταθρό· ρῆμαξε τὸ περιβόλι του καὶ καλεῖ τὰ κυπαρίσια· μὲ μιὰ πέτρα δεμένη στὸ λαιμὸ βούλιασε στὴ λουνιασμένη Σαλαμπριά καὶ ἀφτὴ ξέρασε τὸ κορμὶ του πέρα στὸ μπούλωμα, πρησμένο καὶ φουσκωμένο σὰν κανένα τουλούμι, μὲ λυωμένα ἀφτὰ καὶ μύτες. Μὰ τὰ βαρδάρια ἔμειναν ἀπὸ τότες».

Ἐχει περάσει πιά τὸ κομένο μυλάβλακο καὶ σ' ἀπόλιγο ἀλωνίζει μπροστὰ στὸ σπίτι του· μὰ οὔτε ψυχὴ δὲν ἔρχεται νὰ τοῦ ἀνοίξει καὶ οἱ ἀπαλάμες του ξεφλουδίζονται χτυπώντας πάνου στὰροκάνιστα σανίδια τῆς ἀβλόπορτας. Μόνο οἱ βρακάτες κότες πού μόλις ξύπνησαν καὶ σκαλίζουνε μέσα τὰ σκρόπια σκύβαλα ξενομιούνται μὲ τοὺς χτύπους καὶ τὰ σκιαγμένα κακαρίσματα ἀκούγονται στὸν ἀβγι-νὸν ἀέρα βαριὰ καὶ παρᾶτονα.